

10 Μαΐου, 1993

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΤΡΗ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,
ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 283/92)

Ο περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμος (Ν. 1/90) — Πειθαρχική διαδικασία — Άρθρο 82(3) — Δικαίωμα ακροάσεως αναφορικά με την επιμέτρηση της ποινής — Ανεξάρτητο δικαίωμα από το δικαίωμα ακροάσεως για αντίκρουση των κατηγοριών — Παράβαση του Άρθρου 82(3) συνιστά παράβαση Νόμου.

5

Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο — Προσαγωγή μαρτυρίας — Μαρτυρία μπορεί να γίνει αποδεκτή όταν αυτή συμπληρώνει κενό στο πρακτικό της επίδικης απόφασης, χωρίς όμως να εξέρχεται από το πλαίσιο του.

10

Κύριος ισχυρισμός της αιτήτριας στην προσφυγή αυτή, με την οποία προσέβαλε την νομιμότητα της απόφασης καταδίκης και επιβολής σ' αυτήν πειθαρχικής ποινής για πειθαρχικό αδίκημα, ήταν η παράβαση του Άρθρου 82(3) του περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου (Ν. 1/90), σύμφωνα με το οποίο θα έπρεπε να της είχε δοθεί η ευκαιρία, πριν την επιβολή της ποινής, να αναπτύξει τα ελαφρυντικά της περίπτωσης της.

15

Οι καθ' ων η αίτηση πρόβαλαν τον αντίθετο ισχυρισμό τον οποίο υποστήριξε ένορκη δήλωση του Διευθυντή αναφορικά με το θέμα.

20

Το Ανώτατο Δικαστήριο ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

1. Ο Νόμος δημιουργεί υποχρέωση για τον πειθαρχικό δικαστή να

25

ακούσει το διωκόμενο υπάλληλο για σκοπούς επιμέτρησης της ποι-
νής. Το ευεργέτημα είναι ανεξάρτητο από το δικαίωμα ακρόασης
του διωκόμενου να αποκρούσει τις κατηγορίες για διάπραξη πει-
θαρχικών παραπτώματων. Οι εγγυήσεις που παρέχει το Άρθρο 83
5 αποτελούν τη φυσιολογική επέκταση της ευρύτερης δημοκρατι-
κής αρχής για διεξαγωγή δίκαιης δίκης, με την οποία είναι διαπο-
τισμένο το σύστημα μας για την απονομή της δικαιοσύνης.

Από την ανάγνωση της επιστολής παράρτημα VII με την οποία ανα-
κοινώθηκε η απόφαση είναι περισσότερο από πρόδηλο ότι η αιτή-
τρια δεν άσκησε το δικαίωμά της να ακουστεί μετά την καταδίκη
της γιατί δεν της δόθηκε η ευκαιρία. Στο έγγραφο αυτό προκύπτει
10 ότι απλώς ανακοινώθηκε στην αιτήτρια η καταδικαστική απόφαση,
ενώ συγχρόνως της επιβλήθηκε η ποινή χωρίς να μεσολαβήσει η ευ-
καιρία για έκθεση των ελαφρυντικών περιστάσεων σύμφωνα με τη
15 διαδικασία που θεσμοθετεί το εδ. 3. Τη θέση αυτή ενισχύει ως ένα
βαθμό και το παράρτημα VIII. Εν πάση περιπτώσει και τα δύο έγ-
γραφα σιωπούν πάνω στο επίμαχο θέμα.

20 2. Η μαρτυρία του Διευθυντή πρέπει να αγνοηθεί. Δε συμπληρώνει κε-
νό στο πρακτικό αλλά συγκρούεται με αυτό. Σύμφωνα με την υπό-
θεση *Κώστας Χρίστου ν. Δημοκρατίας* μαρτυρία μπορεί να συ-
μπληρώσει ελλιπή εικόνα που αφήνει το πρακτικό, χωρίς όμως να
εξέρχεται από το πλαίσιο του.

25 *Η Προσφυγή επιτυγχάνει με £75 έξοδα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

30 *Christou v. Republic (1968) 3 C.L.R. 715,*

Γρηγορίου ν. Τραπεζής Κύπρου (1992) 1 Α.Α.Δ. 1222,

Georghiades v. Republic (No. 2) (1965) 3 C.L.R. 473,

35 *Papapetrou v. Republic, 2 R.S.C.C. 61,*

Theodosiou v. Republic, 2 R.S.C.C. 44,

Sarahan v. Republic, 2 R.S.C.C. 133.

40 **Προσφυγή.**

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση ότι η αι-
τήτρια υπέπεσε σε δύο πειθαρχικά αδικήματα και της επιβολής ποι-

νής σ' αυτήν χωρίς να της παρασχεθεί η ευκαιρία να αναπτύξει τα ελαφρυντικά της περίπτωσης της.

Γ. Τριανταφυλλίδης, για την Αιτήτρια.

5

Α. Βασιλειάδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Η αιτήτρια υπηρετεί σαν βοηθός καταγραφέας ηλεκτροεγκεφαλογραφημάτων (ΗΕΓ) 2ης τάξης από 1/9/82. Κατά τον κρίσιμο χρόνο ήταν τοποθετημένη στο γενικό νοσοκομείο Λευκωσίας. Από το Νοέμβριο όμως του 1990 της ανατέθηκαν καθήκοντα στο νοσοκομείο Λεμεσού. Το επισκεπτόταν κάθε Παρασκευή. Στις 17/5/91 συνέβη εκεί το επεισόδιο που τελικά οδήγησε στην κατάθεση της κρινόμενης προσφυγής. Αφορμή γι' αυτό έδωσε η άρνηση της αιτήτριας να κάμει ΗΕΓ σε νεογέννητο ύστερα από εντολή των προϊσταμένων της. Η στάση της αιτήτριας, όπως και η συμπεριφορά της, καταγγέλθηκε αρμόδια στο διευθυντή ιατρικών υπηρεσιών και υπηρεσιών δημόσιας υγείας (εφεξής ο διευθυντής).

10

15

20

Την καταγγελία ακολούθησε ο διορισμός ανακριτή (ερευνώ- ντος λειτουργού) που πήρε καταθέσεις από διάφορα πρόσωπα καθώς και από την ίδια την αιτήτρια. Η έκθεσή του για τη διεξαχθείσα ενδομηματική έρευνα υποβλήθηκε στον υπουργό υγείας (καθού η αίτηση 1), ο οποίος, με βάση τις διατάξεις του εδ. 4 του άρθρ. 82 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου του 1990 (αρ. 1/90), διόρισε το διευθυντή (καθού 2) για να δικάσει συνοπτικά την υπόθεση. Στις 14/1/92 η αιτήτρια κλήθηκε ενώπιόν του σε προφορική απολογία, αφού προηγούμενως την είχαν εφοδιάσει με αντίγραφα της δικογραφίας, όπως ορίζει το άρθρ. 82 (2) του νόμου. Τα στοιχεία της πειθαρχικής έρευνας όπως και τα άλλα σχε- τικά έγγραφα έχουν επισυναφθεί στην ένσταση των καθών.

25

30

Με έγγραφη απόφασή του ημερ. 15/1/92 (παράρτημα VII) ο διευθυντής σαν πειθαρχικός δικαστής βρήκε ότι η αιτήτρια υπέ- πεσε σε δύο πειθαρχικά αδικήματα (1) της άρνησης να εκτελέσει οδηγίες των προϊσταμένων της και (2) της απρεπούς συμπερι- φοράς προς αυτούς για τα οποία της επέβαλε την τιμωρία της ανυπακοής επίπληξης σύμφωνα με την αρμοδιότητά του (άρθρ. 82(3) και Μέρος II του Πρώτου Πίνακα του ίδιου νόμου). Για την απόφασή του ο διευθυντής ενημέρωσε με επιστολή του ημερ. 16/1/92 (παράρτημα VIII) το Υπουργείο Υγείας.

35

40

5 Η αιτήτρια προσβάλλει τώρα τη νομιμότητα της απόφασης γιατί δεν της παρασχέθηκε η ευκαιρία να αναπτύξει τα ελαφρυντικά της περίπτωσης της όπως είχε δικαίωμα από τις ρητές διατάξεις του άρθρ. 82(3) του νόμου. Σύμφωνα με την εισήγηση του δικηγόρου της
 10 αιτήτριας η παράλειψη αυτή του πειθαρχικού δικαστή καθιστά την απόφασή του άκυρη. Σε σχετική ένορκη δήλωση της η αιτήτρια παραδέχεται ότι στις 14/1/92, που επισκέφθηκε το γραφείο του διευθυντή, ο τελευταίος άκουσε την απολογία της αναφορικά με τις κατηγορίες που αντιμετώπιζε, αλλά πρόσθεσε ότι δεν της δόθηκε άλλη
 15 ευκαιρία να ακουσθεί για μετριασμό της ποινής. Απλώς η απόφαση της κοινοποιήθηκε μεταγενέστερα με την επιστολή παράρτημα VII.

15 Η θέση της άλλης πλευράς είναι ότι ο διευθυντής σαν πειθαρχικό όργανο συμμορφώθηκε με την υποχρέωση που επιβάλλει ο νόμος, γεγονός που προκύπτει από το κείμενο των επιστολών της 15/1/92 και 16/1/92, παραρτήματα VII και VIII αντίστοιχα. Παράλληλα υπάρχει η ένορκη δήλωση του διευθυντή ότι επιτράπηκε στην
 20 αιτήτρια "να πει ότι ήθελε σχετικά με την επιμέτρηση της ποινής". Παραπέμποντας στην απόφαση *Κώστας Χρίστου ν. Δημοκρατίας* (1968) 3 Α.Α.Δ. 715, ο δικηγόρος των καθών είπε πως τέτοια μαρτυρία είναι παραδεκτή γιατί διευκρινίζει πλήρως τα διατρεχάντα κατά την εμφάνιση της αιτήτριας ενώπιον του διευθυντή

25 Η δεκτικότητα της μαρτυρίας δεν έχει αμφισβητηθεί. Αντιπαρατέθηκε όμως ότι το περιεχόμενο της ένορκης δήλωσης του διευθυντή έρχεται σε αντίθεση με την επιστολή του, παράρτημα VII, από την οποία συνάγεται πως η αιτήτρια στερήθηκε του δικαιώματος ακρόασης πριν την επιβολή της ποινής.

30 Αρχίζοντας, παραθέτω τις διατάξεις των εδαφίων 2 και 3 του άρθρ. 82 που διέπουν το θέμα:

35 "(2) Όταν κατά την ενδομηματική έρευνα που διεξήχθηκε σύμφωνα με την παράγραφο (α) του εδαφίου (2) του άρθρ. 81 η αρμόδια αρχή κρίνει ότι διαπράχθηκε πειθαρχικό παράπτωμα που μπορεί να εκδικαστεί συνοπτικά, τότε στον ενδιαφερόμενο υπάλληλο παρέχονται αντίγραφα των μαρτυρικών καταθέσεων και οποιωνδήποτε άλλων σχετικών εγγράφων που υπάρχουν, καθώς και η ευκαιρία να ακουστεί.

40 (3) Αφού ακούσει τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο, η αρμόδια αρχή μπορεί να του επιβάλει οποιαδήποτε από τις ποινές που αναγράφονται στο Μέρος II του Πρώτου Πίνακα, αφού προηγουμένως τον ακούσει για την επιμέτρηση της ποινής."

Βλέπουμε λοιπόν πως ο νόμος δημιουργεί υποχρέωση για τον πειθαρχικό δικαστή να ακούσει το διωκόμενο υπάλληλο για σκοπούς επιμέτρησης της ποινής. Το ευεργέτημα είναι ανεξάρτητο από το δικαίωμα ακρόασης του διωκομένου να αποκρούσει τις κατηγορίες για διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων. 5
Οι εγγυήσεις που παρέχει το άρθρ. 83 αποτελούν τη φυσιολογική επέκταση της ευρύτερης δικαιοκρατικής αρχής για διεξαγωγή δίκαιης δίχης με την οποία είναι διαποτισμένο το σύστημά μας για την απονομή της δικαιοσύνης. Βλέπε απόφαση στην *Ανδρέας Γρηγορίου ν. Τραπεζίης Κύπρου* (1992) 1 Α.Α.Δ. 1222. 10

Από την ανάγνωση της επιστολής παράρτημα VII με την οποία - όπως θα θυμόμαστε - ανακοινώθηκε η απόφαση είναι περισσότερο από πρόδηλο ότι η αιτήτρια δεν άσκησε το δικαίωμα της να ακουστεί μετά την καταδίκη της γιατί δεν της δόθηκε η ευκαιρία. Στο έγγραφο αυτό - και δε βλέπω αποχρώντα λόγο για την ολοκληρωτική παράθεσή του - προκύπτει ότι απλώς ανακοινώθηκε στην αιτήτρια η καταδικαστική απόφαση, ενώ συγχρόνως της επιβλήθηκε η ποινή χωρίς να μεσολαβήσει η ευκαιρία για έκθεση των ελαφρυντικών περιστάσεων σύμφωνα με τη διαδικασία που θεσμοθετεί το εδ. 3. Τη θέση αυτή ενισχύει ως ένα βαθμό και το παράρτημα VIII. Εν πάση περιπτώσει και τα δύο έγγραφα σιωπούν πάνω στο επίμαχο θέμα. 15
20

Έχω την άποψη ότι η μαρτυρία του διευθυντή πρέπει να αγνοηθεί. Δε συμπληρώνει κενό στο πρακτικό αλλά συγκρούεται με αυτό. Σύμφωνα με τη *Χρίστου* μαρτυρία μπορεί να συμπληρώσει ελλιπή εικόνα που αφήνει το πρακτικό χωρίς όμως να εξέρχεται από το πλαίσιό του. Στη *Γεωργιάδης (Αρ. 2) ν. Δημοκρατίας* (1965) 3 Α.Α.Δ. 473, 480-481, όπου αναφέρονται οι προηγούμενες αποφάσεις *Παπαπέτρου ν. Δημοκρατίας*, 2 Α.Α.Σ.Δ 61, *Θεοδοσίου ν. Δημοκρατίας*, 2 Α.Α.Σ.Δ. 44, *Σαρούχαν ν. Δημοκρατίας*, 2 Α.Α.Σ.Δ 133, λέχθηκε ότι μαρτυρία είναι αποδεκτή 25
30

"... for the purpose of completing the picture of such action or decisions of the Commission, where, in the opinion of the court, such picture was not sufficiently complete on the basis only of the written records;" 35

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται σύμφωνα με το άρθρ. 146.4 (β) του συντάγματος για παράβαση νόμου όπως προεκτέθηκε. 40
Οι καθών να πληρώσουν £75 έναντι των εξόδων της αιτήτριας.

*Η προσφυγή επιτυγχάνει με £75,-
έξοδα υπέρ της αιτήτριας.*